

**ПРОБЛЕМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ
ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

**Матеріали науково-практичної
конференції**

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО КОМПЕТЕНТНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ВНЗ	
Альмерот О.В.....	10
РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ У ФОРМУВАННІ УЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Баліка Л.А.....	13
ТОЛЕРАНТНІСТЬ – ПРОФЕСІЙНА ЯКІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
Біла О.А.....	16
СУЧАСНІ ОСВІТНІ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
Бобрицька В.І.....	21
ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ ЧЕТВЕРТОГО КЛАСУ В ПРАКТИЦІ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Бондаренко Г.Л., Сізоненко К.В.....	26
ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ – КРОК ДО ОНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ У СУЧАСНІЙ ШКОЛІ	
Буденків Ю.Л.....	29
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ	
Васютина Т.М.....	32
РІДНОМОВНА КНИГА ЯК ЗАСІБ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	
Васишина В.В.....	35
МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	
Грищенко Т.Я.....	38

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ АВІАЦІЙНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	
Кучай Т.П.	118
РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	
Лапченко І.О.	120
МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ У КОНТЕКСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	
Лисенко О.М.	123
ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ТА ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Матвієнко О.В.	129
РЕФЛЕКСІЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ ОСВІТНІХ ЗМІН	
Марусинець М.М.	133
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО ВИХОВАННЯ У ПОЗНАВАЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
Маятіна Н.В.	139
РОЛЬ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	
Міськевич Л.В.	143
ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	
Мороз Д.В.	146
ФОРМУВАННЯ ВМІННЯ ВЧИТИСЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ – ОДНА З УМОВ УСПІШНОЇ ПОБУДОВИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	
Наталич Л.В.	150

СИСТЕМА ВИХОВНОЇ РОБОТИ КОНОТОПСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ №7 ІМЕНІ Г. ГУЛЯНИЦЬКОГО В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	
Папченко Н.М.	153
СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК САМОРЕГУЛЯЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Петрова А.С.	158
ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Прокопенко З.Л.	161
ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ВИПУСКНИКА ШКОЛИ ДО УСПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА НА БАЗІ КОНОТОПСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ №7 ІМЕНІ Г. ГУЛЯНИЦЬКОГО	
Пуговойт С.В.	164
СУВІСІТНІСТЬ ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНО ВМОТИВОВАНОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Севастиук М.С.	166
МОВОЗНАВЧА ПІДГОТОВКА НОВОГО УЧИТЕЛЯ ДЛЯ НОВОЇ ШКОЛИ	
Семеренко Г.В.	171
ДЕБАТНА МЕТОДИКА ЯК КОМПОНЕНТ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МІСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	
Сенчило А.В.	176
ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Сухопара І.Г.	179
ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	
Тітуса В.М.	182

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
Телецька Л.І.	185
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ УКРАЇНИ	
Тесленко В.В.	188
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ УМІНЬ РОЗВ'ЯЗУВАТИ ТИПОВІ ЗАДАЧІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
Тесленко Т.В.	191
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ З ГЕТЕРОГЕННИМИ ГРУПАМИ УЧНІВ	
Тугова Т.Б.	195
ПОЛІЕТНІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ СФЕРИ СТУДЕНТА	
Цихмейструк О.М.	200
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМА УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ ОНОВЛЕНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	
Чабайовська М.І.	205
МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	
Чайченко В.Ф.	208
ПІДГОТОВКА БАТЬКІВ-ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ МІЖОСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ ДІТЕЙ У ДИТЯЧОМУ БУДИНКУ СІМЕЙНОГО ТИПУ	
Чистяк О.В.	212
ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У США	
Чичук А.П.	214

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ З ЛІВОРУКИМИ ДІТЬМИ	
Шварбан Л.В., Рибцова А.М.	219
ВІКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Янковська І.М.	222

ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Сухопара Ірина Генадіївна
старший викладач

Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна

Проблема співіснування різних народів, націй, культур, релігій, політичних партій на основі взаєморозуміння, взаємоповаги, толерантності, миру, партнерства стає важливою для сучасного світу. Відтак важливим освітнім завданням постає виховання толерантності як цінності, загальнолюдської норми поведінки, якості особистості школярів і формування педагогічної толерантності вчителів, як складової професійної компетентності.

Дослідженню проблеми ролі вчителя у вихованні молодших школярів приділено багато уваги у роботах педагогів минулого Я. Коменського, Я. Корчака, Дж. Локка, Ж.Ж. Руссо та сучасного Ш. Амонашвілі, І. Беха, І. Зязюна, В. Кременя, О. Савченко, В. Сухомлинського.

У сучасних дослідженнях педагогічна толерантність розглядається як професійна здатність учителя встановлювати діалогічні відносини з суб'єктами освітнього процесу, які суттєво відрізняються від нього за певними ознаками (В. Чернявська) [5]; здатність учителя зрозуміти, визнати й прийняти учня таким, яким він є, тобто як носія інших цінностей, логіки мислення й форм поведінки (М. Перепеліцина) [4]; інтегративна якість особистості вчителя, ідеал міжособистісних стосунків «учитель – учень» на основі прийняття, поваги й толерантності (Н. Ліпатова) [3].

Ознаками толерантного педагога, на думку Л. Байбородової є: співпраця з іншими на засадах партнерства; готовність слухати і чути думки інших; повага права інших на індивідуальність та ідентичність; терпимість до чужих думок, вірувань, поведінки; здатність подивитися на проблему очима інших; визнання різноманітності; усвідомленість дій; емоційна виваженість; конструктивна критика; уникнення застосування насильства; здатність брати відповідальність на себе за прийняті рішення; вміння здійснювати аналіз своїх дій з подальшою їх корекцією [1, 36].

Характеризуючи сутність педагогічної толерантності Т. Варенко виділяє складові цього феномена: цілі-цінності (формулюються на основі усвідомлення самоцінності кожної особистості, включення педагогічної толерантності до системи індивідуальних цінностей, наявності розвиненої мотивації до її засвоєння); знання-цінності (пов'язані з уявленнями особистості про суть педагогічної толерантності та про особливості її прояву); уміння-цінності (забезпечують дієвий аспект педагогічної толерантності); відносини-цінності (забезпечують гуманістичне ставлення до інших учасників педагогічної взаємодії); якості-цінності (сформованість таких професійно необхідних якостей, як ширість, доброзичливість, тактовність, емпатія тощо) [2, 15].

Виходячи з цих положень, було розроблено програму вчительських студій «Формуємо толерантну особистість» для вчителів початкової школи. Завдання вчительських студій «Формуємо толерантну особистість» визначили як: поглибити знання вчителів початкової школи про сутність і структуру

толерантності молодших школярів; актуалізувати проблему формування толерантності у молодших школярів у позаурочній діяльності; ознайомити педагогів початкової школи з діагностикою рівнів сформованості толерантності у молодших школярів; поглибити знання вчителів початкової школи про особливості, форми і методи формування толерантності в учнів початкової школи у позаурочній діяльності; розкрити зміст програми «Толерантний світ»; сприяти формуванню суб'єкт-суб'єктних відносин педагогів і молодших школярів.

Вчительські студії охоплювали лекції «Толерантна особистість, її ознаки та діагностика», «Сутність, структура толерантності молодших школярів», «Зміст та специфіка педагогічної толерантності», лекції-консультації «Особливості виховання толерантності у молодших школярів», лекцію-візуалізацію «Створення толерантного середовища у початковій школі», практикуми «Діагностика рівнів сформованості толерантності в учнів молодшого шкільного віку», «Форми і методи формування толерантності у молодших школярів у позаурочній діяльності», «Потенціал позакласного читання молодших школярів для формування толерантності», тренінги «Толерантне спілкування у взаємодії вчителя і учнів початкової школи», «Шляхи попередження та подолання конфліктів у початковій школі», рольову гру «Ігрова діяльність як метод формування толерантності у молодших школярів».

Таким чином, педагогічна толерантність є професійно значущою інтегративною якістю вчителя початкової школи, що забезпечує його здатність встановлювати діалогічні стосунки з усіма учасниками педагогічного процесу на основі прояву поваги до їхніх думок, цінностей та особистісних відмінностей, сприяє формуванню толерантності у молодших школярів.

Список використаних джерел

1. Байбородова Л.В. Теория, методика и практика взаимодействия в разновозрастных группах учащихся: монография / Л. В. Байбородова. – Ярославль: Изд-во ЯГПУ им. К. Д. Ушинского, 2007. – 319 с.
2. Варенко Т.К. Виховання педагогічної толерантності майбутніх вчителів на основі аксіологічного підходу: автореферат дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Тетяна Костянтинівна Варенко, Харків, 2011. – 20 с.
3. Липатова Н.О. Формирование педагогической толерантности студентов – будущих учителей иностранного языка : дис.. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Н.О. Липатова. – Самара, 2004. – 176 с.
4. Перепелицына М. А. Формирование педагогической толерантности у будущих учителей: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Перепелицына Мария Алексеевна. – Волгоград, 2004. – 176 с.
5. Чернявская В.С. Развитие педагогической толерантности в процессе непрерывного профессионального образования учителя : автореф. ... дис. докт. пед. наук: 13.00.08 / В.С. Чернявская. – Владивосток, 2007. – 35 с.